

Contribution ID: 75

Tür: Oral Presentation

Teknolojinin Dil Dolayımıyla İnsan Düşüncesine Etkisi: Coeckelbergh'in "Teknoloji Oyunları" ve ChatGPT

20 Aralık 2024 Cuma 15:00 (30 dakika)

Araçsalci yaklaşıma göre teknoloji ve dil, kullanıcıları ve yaratıcıları olan insan için faydalanılacak birer vasıftır. Yalnızca belirli bir amaç için kullanıldıkları ve bireylerin/kültürlerin üzerinde zorunlu bir etkilerinin olmadığı görüşü, teknolojinin modern yaşamın her alanında var olması sebebiyle geçerliliği sorgulanması gereken bir yaklaşımdır. İnsan, teknoloji ve dili günlük hayatında sürekli olarak kullanmakta ve onlardan etkilenmektedir. Bu "araçlar", bireyler ve toplumların değişim ve dönüşümlerinde rol oynamaktadır. Teknoloji, dil dolayımıyla insan düşüncesini doğrudan etkilemekte ve bu özelliğiyle nesne/araç konumundan uzaklaşarak yeni özne haline gelmektedir. Coeckelbergh'e göre teknolojiyle etkileşimimiz, Wittgenstein'in dil oyunları gibi bir "teknoloji oyunudur"; teknolojik cihazlar ve sistemlerle etkileşimimiz dilsel ve sembolik süreçler içerir (2017, s.45). Teknoloji oyunları kavramı, bu bağlamda teknolojik nesnelerin nasıl adlandırıldığı, kullanıldığı ve toplumsal olarak nasıl anlamlandırıldığını içermektedir. Örneğin bir bilgisayarın işlevi ve kullanımı, belirli bir dil oyunu ve bu oyunun kuralları çerçevesinde anlaşılabilir. Bir bilgisayarın "açılması", "kapanması" ya da "programlanması" gibi terimler belirli dil oyunlarına işaret eder. Coeckelbergh, teknolojinin dil oyunları aracılığıyla toplumsal pratikleri nasıl dönüştürüp yeniden şekillendirdiğini bu kavramla açıklamaktadır. Bu çalışma, teknolojinin dil dolayımıyla insan düşüncesine etkisini Coeckelbergh'in teknoloji oyunları yaklaşımı üzerinden incelemekte, son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmelerle oldukça yaygın olarak kullanılan ChatGPT gibi LLM tabanlı dil modellerinin yaşam dünyasına etkisi ele almaktadır. ChatGPT dil ve iletişim pratiklerimizi, bu dolayım da yaşam dünyamızı kökten değiştirme potansiyeline sahiptir. Bu gibi yapay zeka programlarında hem insan hem de YZ tarafından "kullanılan" dil, yeni bir yaşam formunun ve dil oyunlarının bir parçasıdır. ChatGPT ile etkileşim kurularak dil kalıpları yeniden şekillendirilebilir ve yeni ifade biçimleri geliştirilebilir ve bu, dilin ve düşüncenin evrimine yol açabilir. Çalışmamız, dil modellerindeki teknoloji-insan etkileşimlerini inceleyerek dil ve düşüncenin teknoloji bağlamında nasıl evrildiğini ve yeni anlamlar kazandığını göstermeyi amaçlamaktadır. Bu anlamda teknolojik gelişmelerin dil ve düşünce üzerindeki dönüştürücü etkilerini güncel örneklerle serimleyerek yapay zekanın geleneksel felsefi yaklaşım ve yöntemlerini dönüştürmedeki rolünü de ortaya koymayı hedeflemektedir.

Anahtar Sözcükler: Araçsalcılık, dilsel etkileşim, öznellik-nesnellik, teknoloji oyunları, yapay zeka

Presentation language / Sunum Dili

TR (Türkçe)

Disciplines / Disiplinler

Philosophy / Felsefe

E-mail / E-posta

beyzatalar@yahoo.com

ORCID ID

0009-0005-1227-7685

Institution / Affiliation / Kurum

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Country / Ülke

Türkiye

Başlıca yazarlar:: Beyza Atalar (29 Mayıs Üniversitesi)

Sunu yapanlar: Beyza Atalar (29 Mayıs Üniversitesi)

Session Classification: Session 3.3 (Day 3)

Track Classification: Congist'24: Theoretical Foundations